

มุมมองศิลปะ

สะพานสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

พิเชษฐ เปียร์กลิ่น¹

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ ในโลกปัจจุบัน ผู้มีความมุ่งมั่นและผู้ที่มีความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะควรมีการวางแผน เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างผลงานศิลปะ โดยต้องคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร กับใคร เมื่อไร เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จและราบรื่นหรือประสบผลสำเร็จในความเป็นเลิศทางวิชาการตามเป้าหมายที่วางไว้ของแต่ละบุคคล

วิรุณ ตั้งเจริญ (2544:136) กล่าวว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการในทางศิลปกรรมศาสตร์ จะต้องตีความให้กว้าง ทั้งความรู้และความคิดและการปฏิบัติ ความเป็นเลิศทางด้านปฏิบัติการคงมิได้หมายถึงเพียง “ทักษะ” (Skill) ในมุมแคบเท่านั้น แต่เป็นทักษะที่ตอบสนองทั้งความชัดเจนของการอนุรักษ์และตอบสนองพัฒนาการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทันสมัย เพื่อสังคมวันนี้และวันข้างหน้าอย่างแจ่มชัดด้วยเช่นกัน

หากมีความมุ่งมั่นในการสร้างผลงานศิลปะตามแบบอย่างของการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการมีความจำเป็นที่ผู้สร้างงานศิลปะต้องเรียบเรียงและลำดับกระบวนการหรือแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองว่าจะทำอะไร อย่างไร ก่อนที่จะลงมือดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ ซึ่งก็เปรียบเหมือนการสร้างสิ่งก่อสร้างต่างๆ ก่อนที่จะลงมือสร้างจะต้องมีการวางแผนแปลนหรือพิมพ์เขียว เพื่อจะได้ทราบว่าต้องทำอะไรบ้าง การเขียนโครงร่าง การสร้างผลงานศิลปะก็เช่นเดียวกัน

กล่าวถึงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยกระบวนการวิจัยจำเป็นที่จะต้องค้นหาประเด็นในการสร้างผลงานที่จะเอื้อให้เกิดการแสวงหาความรู้ความคิดและประสบการณ์ทั้งแนวคิด เนื้อหาสาระ รูปแบบ และกระบวนการสร้างสรรค์ ผู้การวิเคราะห์และรับประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านั้น นำไป

พัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองต่อไป การใช้กระบวนการของการวิจัยในการสร้างผลงานศิลปะเชิงทำการทดลอง เพื่อนำผลจากการสร้างผลงานศิลปะสู่การพัฒนาขึ้น ต้องไม่คิดถึงผลงานอย่างสูตรสำเร็จและต้องไม่สร้างสรรค์ผลงานตามความเคยชิน

ชัยนันท์ ชะอุ่มงาม (2547:19) ได้กล่าวว่า มันเป็นความสำคัญถ้าผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมสามารถถ่ายทอดความรู้สึกส่วนตนที่ลึกซึ้งละเอียดอ่อนออกมาในผลงานและสามารถก่อให้เกิดความเข้าใจการถ่ายทอดสื่อเหล่านั้นได้ ซึ่งไม่เพียงแต่ผลงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นศิลปะนามธรรม (Abstract Art) หากแต่ได้มีการสื่อด้วยเอกสารที่มีเนื้อหาสาระที่สามารถสร้างความเข้าใจพื้นฐานในการคิด การแทนค่ารูปแบบผลงาน เทคนิคและอื่นๆ อย่างมีเหตุและมีผลที่สามารถยกตัวอย่างอธิบายประกอบกับสิ่งที่ปรากฏในความเป็นจริงและความรู้สึกโดยทั่วไปของมนุษย์ได้ประโยชน์ของการเขียนโครงร่างการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก่อนการลงมือสร้างผลงาน

1. เป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับผู้สร้างผลงานศิลปะ ผู้สร้างผลงานศิลปะสามารถดำเนินการสร้างผลงานศิลปะตามโครงร่างการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ได้กำหนดไว้
2. ทำให้การดำเนินการสร้างผลงานศิลปะไปสู่เป้าหมายได้ ประสบผลสำเร็จได้ เพราะการวางแผนที่ดีเท่ากับดำเนินการสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง
3. ช่วยให้ผู้สร้างผลงานศิลปะเตรียมการป้องกันปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะล่วงหน้า
4. ช่วยให้ผู้สร้างผลงานศิลปะสามารถประมาณการค่าใช้จ่าย ประมาณการเวลา ประมาณการบุคลากร และทรัพยากร

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อื่นๆ ที่จะใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อจะเตรียมการได้เหมาะสม

5. ช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณในการสร้างผลงานศิลปะ เมื่อมีโครงการสร้างผลงานศิลปะแล้ว ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะสามารถดำเนินการไปตามโครงการได้เลย ลดระยะเวลาในการลองผิดลองถูก ไม่ต้องเสียเวลา เสียงบประมาณในการดำเนินขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งมากเกินไป

6. ช่วยเตือนความจำให้ผู้สร้างผลงานศิลปะได้ครบทุกขั้นตอน โดยตรวจสอบกับโครงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอยู่เสมอ

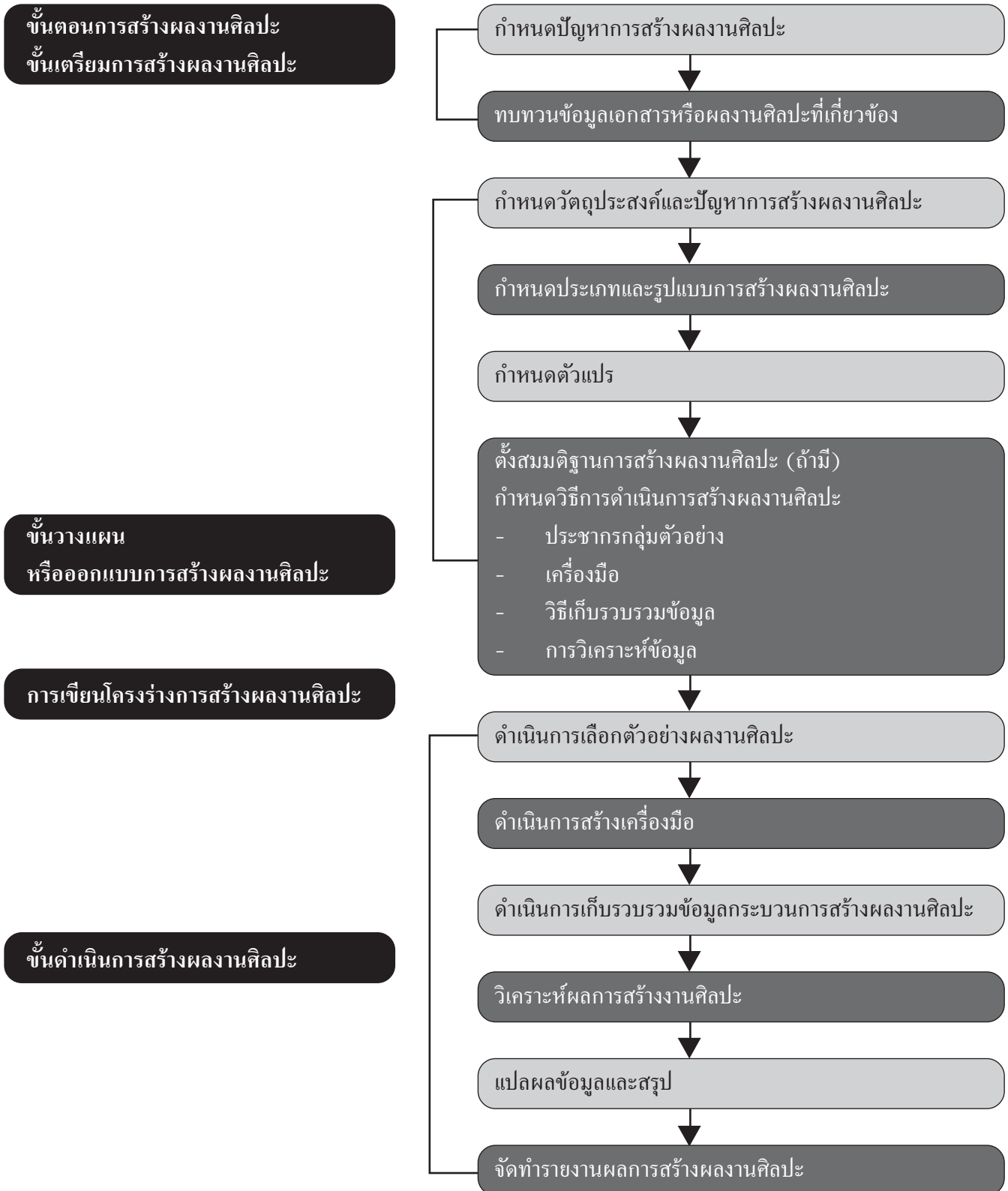
7. ใช้ในการเสนอขอทุนสนับสนุนจากแหล่งทุนต่างๆ โครงการสร้างผลงานศิลปะอยู่ในขั้นตอนใดของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะควรเขียนโครงการสร้างผลงานศิลปะก่อนที่จะดำเนินการสร้างผลงานศิลปะจริง เพราะโครงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นแผนการดำเนินงานดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น การเขียนโครงการสร้างสรรค์

ผลงานศิลปะนับว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการสร้างผลงานศิลปะ จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่ากระบวนการสร้างผลงานศิลปะนั้นประกอบไปด้วยขั้นตอนใหญ่ๆ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนเตรียมการสร้างผลงานศิลปะ 2) ขั้นตอนวางแผนหรือออกแบบการสร้างผลงานศิลปะ 3) ขั้นตอนดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ 4) ขั้นนำเสนอรายงานการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ หรือการจัดแสดงผลงานในรูปแบบต่างๆ แต่ละขั้นตอนใหญ่ๆ ยังประกอบด้วย ขั้นตอนย่อยๆ อีกหลายขั้นตอน เมื่อผู้สร้างผลงานศิลปะ เขียนรายละเอียดของขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ได้แล้วถือว่าสามารถเขียนโครงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ เพราะขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เป็นขั้นเตรียมการและขั้นวางแผนในเรื่องต่างๆ ครบถ้วน มีวัตถุประสงค์การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ชัดเจน มีการออกแบบการสร้างผลงานศิลปะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการกำหนดประเภท รูปแบบ และภาพร่างผลงาน เครื่องมือสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ วิธีการเก็บข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์สร้างผลงานศิลปะ พร้อมทั้งจะดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจริงได้ต่อไป

แผนภูมิขั้นตอนของการเขียนโครงการสร้างผลงานศิลปะในขั้นตอนการสร้างสรรคผลงาน

รายละเอียดของขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานศิลปะ

องค์ประกอบของโครงร่างการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

โครงร่างการสร้างผลงานศิลปะจะประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญ ๆ ที่ช่วยให้ผู้สร้างผลงานศิลปะมองเห็นทิศทางหรือเค้าโครงของการสร้างผลงานศิลปะ เพราะฉะนั้นในการเขียนโครงร่างการสร้างผลงานศิลปะควรจะประกอบไปด้วยหัวข้อหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ความเป็นมาของปัญหาการสร้างผลงานศิลปะ หรือ ความเป็นมาของการสร้างผลงานศิลปะ หรือความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
3. วัตถุประสงค์
4. คำถามในการสร้างผลงานศิลปะ (ถ้ามี)
5. สมมติฐานของการสร้างผลงานศิลปะ (ถ้ามี)
6. ขอบเขตของการสร้างผลงานศิลปะ
7. ข้อตกลงเบื้องต้น
8. ความจำกัดหรือความไม่สมบูรณ์ของการสร้างผลงานศิลปะ
9. คำนิยามหรือศัพท์เฉพาะ
10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
11. วิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ
  - 11.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ถ้ามี)
  - 11.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างผลงานศิลปะ
  - 11.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 11.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
12. เอกสารและงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง
13. ระยะเวลาในการทำสร้างผลงานศิลปะ
14. ค่าใช้จ่าย/งบประมาณ
15. บรรณานุกรม

สถาบันการศึกษาด้านศิลปกรรมบางแห่งอาจกำหนดหัวข้อที่เป็นองค์ประกอบในโครงร่างการสร้างผลงานศิลปะมากหรือน้อยกว่านี้ หรืออาจจะเรียงลำดับหัวข้อแตกต่างกันไปบ้างแต่อย่างไรก็ตามต้องครอบคลุมหัวข้อหลัก ๆ หรือประเด็นหลัก ๆ ให้ครบถ้วน ต่อไปนี้คือตัวอย่างองค์ประกอบของโครงร่างการสร้างผลงานศิลปะที่กำหนดโดยคณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำหรับเป็นแนวทางในการเขียนโครงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

การเขียนรายละเอียดในโครงร่างการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

1. ชื่อเรื่อง (Title)

ควรตั้งชื่อเรื่องให้ตรงประเด็นปัญหาการสร้างผลงานศิลปะ กะทัดรัด ควรเขียนเป็นความเรียงสละสลวย เขียนเป็นประโยคบอกเล่ามากกว่าการตั้งเป็นคำถาม ชื่อเรื่อง ควรบ่งบอกให้ผู้อ่านพอจะทราบถึงประเภทของการสร้างผลงานศิลปะ จุดมุ่งหมาย ตัวแปร

2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Rationale)

ผู้สร้างผลงานศิลปะควรเขียนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องสร้างผลงานศิลปะเรื่องนั้น ๆ ชี้ให้เห็นถึงปัญหา อย่างชัดเจนว่าปัญหาคืออะไร ถ้าไม่ทำการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแล้วจะเกิดผลโดยตรงอย่างไร ผลกระทบอย่างไร แต่เมื่อทำการศึกษาหาคำตอบแล้วจะเกิดประโยชน์อย่างไร เกิดผลอย่างไร เริ่มจากสภาพหรือปัญหาที่กว้าง ๆ ก่อน แล้วจึงค่อยลดขอบเขต โยงมาสู่ปัญหาที่ต้องการสร้างผลงานศิลปะ เขียนในเชิงวิเคราะห์เชิงเหตุเชิงผล พร้อมทั้งมีข้อมูลสถิติ หรือทฤษฎี หรือผลงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนเพื่อให้เห็นน้ำหนักมากขึ้น ให้ผู้อ่านเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการสร้างผลงานศิลปะเรื่องนั้นหรือเมื่อสร้างผลงานศิลปะเรื่องนั้นแล้วจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

3. วัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ (Objectives)

เป็นการนำเสนอให้ผู้อ่านเห็นว่าในการสร้างผลงานศิลปะเรื่องนี้ ผู้สร้างผลงานศิลปะจะทำอะไรบ้าง เป็นการนำปัญหาของการสร้างผลงานศิลปะมาแยกเป็นข้อย่อยๆ แล้วเสนอว่าผู้สร้างผลงานศิลปะจะทำอะไรบ้าง เพื่อจะแก้ปัญหาการสร้างผลงานศิลปะ หรือเพื่อจะตอบคำถามการสร้างผลงานศิลปะ ดังกล่าว การเขียนวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ จะบอกให้ทราบถึงตัวแปร กลุ่มตัวอย่างและลักษณะการศึกษา (เช่น ทดลอง เปรียบเทียบ สุ่ม) การเขียนวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ มักนิยมเขียนในลักษณะของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดในการสร้างสรรค์และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

4. สมมติฐานของการสร้างผลงานศิลปะ (Hypothesis)

สมมติฐานของการสร้างผลงานศิลปะนี้อาจจะมีหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับเรื่องที่ทำการสร้างผลงานศิลปะ เป็นขั้นตอนของการพิจารณาเหตุของปัญหา ถ้าเป็นการสร้างผลงานศิลปะโดยทั่วไป มักไม่นิยมตั้งสมมติฐานการสร้างผลงานศิลปะ แต่ถ้ามีการเปรียบเทียบข้อมูลเปรียบเทียบความเห็น ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือการสร้างผลงานศิลปะในเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มักนิยมตั้งสมมติฐานการสร้างผลงานศิลปะ

สมมติฐานเป็นการคาดคะเนคำตอบของการสร้างผลงานศิลปะอย่างมีเหตุมีผล โดยมีข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานจะช่วยกำหนดทิศทางของการสร้างผลงานศิลปะให้ผู้สร้างผลงานศิลปะมุ่งศึกษาค้นหาข้อมูลเพื่อจะตอบคำถามการสร้างผลงานศิลปะ ไปตามขอบเขตแนวทางที่กำหนดไว้ในสมมติฐาน ไม่ไปในทิศทางอื่น

ก่อนที่จะตั้งสมมติฐานได้ ผู้สร้างผลงานศิลปะ ต้องศึกษาหาเหตุผลจากทฤษฎี เอกสารงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุน

5. ขอบเขตการสร้างผลงานศิลปะ (Scope of the Study)

การเขียนขอบเขตของการสร้างผลงานศิลปะ เป็นการระบุการสร้างผลงานศิลปะนั้นๆ ดำเนินการกว้างขวางเพียงใด ครอบคลุมประเด็นใดบ้าง ส่วนใหญ่นิยมเขียนขอบเขตในด้านพื้นที่ของข้อมูลเชิงเนื้อเรื่อง เทคนิควิธีการ รูปแบบและการกินระวางในอากาศ (มิติ) ที่สามารถมองเห็น (สัมผัส) ได้ด้วยสายตา (ทัศนศิลป์) ทำการสร้างผลงานศิลปะ กระบวนการสร้างผลงานและประเภทสร้างผลงานศิลปะ ตัวแปรในการสร้างผลงานศิลปะ ประเด็นที่ทำการศึกษา เป็นต้น โดยอาจจะเขียนแยกเป็นหัวข้อๆ หรือเขียนเป็นเรียงความก็ได้

6. ข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้

เป็นการกล่าวถึงเงื่อนไขหรือข้อตกลงของการสร้างผลงานศิลปะ ที่เป็นที่ยอมรับโดยไม่ต้องมีการพิสูจน์ซึ่งอาจจะเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับตัวแปร วิธีสร้างผลงานศิลปะ จำนวนชิ้นงาน หรือขนาดของผลงาน เป็นต้น

7. ความจำกัดหรือความไม่สมบูรณ์ของการสร้างผลงานศิลปะ (Limitation of the Study)

เป็นการบอกให้ทราบว่า การสร้างผลงานศิลปะ ไม่ได้ครอบคลุมในเรื่องใดบ้าง หรือมีข้อจำกัดในเรื่องใดบ้าง อาจจะเป็นเรื่องตัวแปรที่ศึกษา เรื่องกลุ่มตัวอย่าง เรื่องการเก็บรวบรวม

8. คำนิยามหรือศัพท์เฉพาะ (Definition of Terms)

เป็นการให้ความหมายของคำสำคัญที่ใช้ในการสร้างผลงานศิลปะ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกันระหว่างผู้สร้างผลงานศิลปะ กับผู้อ่านงานสร้างผลงานศิลปะ มักนิยมให้คำนิยามในลักษณะนิยามปฏิบัติการ

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcomes)

เป็นการคาดคะเนผลที่จะเกิดจากงานสร้างผลงานศิลปะ อาจจะพิจารณาถึงประโยชน์หรือผลในแง่ความรู้ที่ได้ ข้อมูลที่ได้ คำตอบที่ได้ หรือในแง่ของการนำผลการสร้างผลงานศิลปะ ไปใช้ในด้านต่างๆ ทั้งในหน่วยงาน องค์กร และสังคม การเขียนมักจะเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ

10. วิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ (Research Method)

ในส่วนนี้ผู้สร้างผลงานศิลปะ อาจจะให้รายละเอียดตั้งแต่ประเภทของการสร้างผลงานศิลปะ ขั้นตอนในการสร้างผลงานศิลปะมาจนถึงวิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ โดยครอบคลุมเครื่องมือในการสร้างผลงานศิลปะและครอบคลุมผลการสร้างงานศิลปะ การแสดงภาพผลการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์สร้างผลงานศิลปะตามความเหมาะสมของลักษณะผลงาน

10.1 ตัวอย่างภาพผลงานการสร้างสรรค์ (Product and Sample)

ผู้สร้างผลงานศิลปะจะต้องนำเสนอให้เห็นกระบวนการที่ใช้ในการสร้างผลงานศิลปะ โดยกล่าวถึงกรรมวิธีการสร้างว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร มีจำนวนขนาดเท่าไร เพราะเหตุใดจึงต้องใช้กระบวนการสร้างผลงานศิลปะในรูปแบบนี้ จากนั้นจึงเขียนและแสดงภาพตัวอย่าง ซึ่งจะต้องให้รายละเอียดตัวอย่างผลงานศิลปะดังกล่าวโดยใช้เทคนิคหรือวิธีใด จำนวนเท่าไร (มีเกณฑ์หรือแนวความคิดเป็นอย่างไร) กลุ่มตัวอย่าง

ผลงานศิลปะ ครอบคลุมและสอดคล้องกับการแสดงออกทางศิลปะมากน้อยแค่ไหน

10.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างผลงานศิลปะ (Research Instruments) ควรระบุว่าเครื่องมือในการสร้างผลงานศิลปะนี้มีอะไรบ้าง มีส่วนประกอบอย่างไร เช่น ประกอบด้วยกี่ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนเป็นอย่างไร เป็นต้น มีขั้นตอนในการสร้างสรรค์เครื่องมืออย่างไร หรือนำเทคนิควิธีการในการสร้างผลงานศิลปะจากของผู้อื่นมาใช้อย่างไร มีการทดลองใช้และหาค่าความจริงและความเที่ยงของเครื่องมืออย่างไร

10.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) เป็นการบรรยายให้เห็นถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) การติดต่อกับกลุ่มตัวอย่าง การนำเครื่องมือไปใช้ดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งได้ข้อมูลกลับมาให้เห็นลำดับขั้นตอน

10.4 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ในขั้นนี้จะบรรยายให้เห็นว่าเมื่อได้ข้อมูลกลับมา ผู้สร้างผลงานศิลปะจะดำเนินการอย่างไร เช่น คัดเลือกเฉพาะผลงานที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทำอย่างไร ข้อมูลประเภทใดวิเคราะห์อย่างไร ใช้หลักเกณฑ์อะไรบ้าง

11. เอกสารและผลงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง (Related Literature)

การศึกษาเอกสารและงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องจะทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิด ทฤษฎี ได้ทราบผลการศึกษารสร้างผลงานศิลปะที่มีผู้ทำมาแล้ว ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานสร้างผลงานศิลปะของตนที่กำลังจะทำทั้งในแง่สอดคล้องหรือขัดแย้ง ได้รู้เหตุผล ข้อมูลเหล่านี้จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานใช้ในการออกแบบการสร้างผลงานศิลปะ กำหนดสมมติฐานการสร้างผลงานศิลปะ กำหนดกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือสร้างผลงานศิลปะ เป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ ตลอดจนใช้ในการอภิปรายผลการสร้างผลงานศิลปะ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาเอกสารและงานสร้างผลงานศิลปะ ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. เพื่อค้นหาข้อมูล ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าของนักสร้างผลงานศิลปะต่างๆ

2. เพื่อให้เลือกปัญหาในการสร้างผลงานศิลปะได้ถูกต้อง

3. เพื่อช่วยในการนิยามปัญหา ช่วยให้เกิดความกระจ่างในปัญหาที่ทำการสร้างผลงานศิลปะ

4. เพื่อหลีกเลี่ยงการทำสร้างผลงานศิลปะซ้ำซ้อน

5. เพื่อหาเทคนิคในการสร้างผลงานศิลปะ

6. เพื่อช่วยในการแปลความหมายข้อมูล

7. เพื่อเตรียมการเขียนรายงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การเขียนเอกสารผลงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องนี้

เป็นการสรุปเรียบเรียงทฤษฎี แนวคิด ตลอดจนผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างผลงานศิลปะเรื่องนี้ นิยมเขียนเป็นความเรียงภายใต้หัวข้อหลักๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องที่ทำกรสร้างผลงานศิลปะ ในส่วนของงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง การเขียนจะบรรยายละเอียดครอบคลุมชื่อผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ ข้อค้นพบ ข้อจำกัดต่างๆ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง เขียนในลักษณะสรุปแต่ให้ครอบคลุมใจความสำคัญ

12. ระยะเวลาในการสร้างผลงานศิลปะ (Schedule)

เป็นการระบุเวลาที่จะใช้ในการสร้างผลงานศิลปะตลอดทั้งโครงการ และนำเสนอกิจกรรมย่อยๆ พร้อมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละกิจกรรมด้วย มักนิยมเขียนเป็น Gantt's Chart ให้เห็นกิจกรรมย่อยๆ ที่ต้องดำเนินการทั้งหมดตลอดโครงการ และระยะเวลาที่ใช้สำหรับแต่ละกิจกรรม

13. งบประมาณ (Budget)

เป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ ทั้งในภาพรวมและแยกย่อยเป็นหมวดต่างๆ เช่น หมวดค่าใช้สอย ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ โดยแจกแจงรายละเอียดในแต่ละหมวดว่าค่าใช้จ่ายเป็นค่าอะไรบ้าง อย่างละเท่าไร

14. บรรณานุกรม (Bibliography)

เป็นการระบุ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำรา และงานวิจัยที่ผู้สร้างผลงานศิลปะ ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำสร้างผลงานศิลปะนี้ เมื่อดำเนินการสร้างผลงานศิลปะจริง อาจมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอีก ทำให้มีจำนวนสิ่งพิมพ์ในบรรณานุกรมเพิ่มอีกก็ได้ การเขียนจะเขียนตามหลักการเขียนบรรณานุกรม โดยแยกเอกสารภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เป็นคนละกลุ่มเขียนเรียงตามลำดับตัวอักษร

ภาพของผลงานศิลปะที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์อย่างมีขั้นตอน เช่น มีการแทนค่ารูปทรงหรือรูปแบบศิลปะ และเทคนิควิธีการในการสร้างผลงาน ตลอดจนผลของความรู้สึกที่สามารถถ่ายทอดออกมาในงาน ให้เกิดความหมายและความสะเทือนใจได้ตรงชัดเจนสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด

คงจะเป็นสิ่งแสดงให้เห็นภูมิปัญญาของผู้สร้าง เพราะการสร้างสรรค์ดังกล่าวเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานทางความคิดที่มีเหตุมีผลสามารถอ้างอิงเปรียบเทียบภาพและความรู้สึกธรรมดาทั่วไปของมนุษย์ได้ มิใช่จินตนาการที่เพ้อฝันเลื่อนลอย ส่วนจะสามารถถ่ายทอดออกมาได้ลึกซึ้งเพียงใด ก็น่าจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่สั่งสมมา (ชยันต์ ชะอุ่มงาม. 2547:19)

ข้อเสนอแนะสำหรับประเด็นเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

- สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อขยายแนวความคิดของตนเอง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ขยายแนวคิดจากจุดยืนและแง่มุมของตนเอง ผู้การผลักดันให้เกิดลักษณะเฉพาะตนและพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง

- สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากการศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากการค้นหาความรู้ความเข้าใจจากธรรมชาติรอบตัว โดยการประมวลทั้งความรู้และความเข้าใจในเชิงปรากฏการณ์และความรู้ทางวิทยาศาสตร์นำมาเป็นฐานความคิดสู่ภาคปฏิบัติ

- สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากประเด็นทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต คติความเชื่อศาสนา วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยการนำความรู้

ความเข้าใจในลัทธิทางศิลปะ หรือยุคสมัยที่ผ่านมา ตลอดจนประเด็นทางประวัติศาสตร์วิถีชีวิต คติความเชื่อศาสนา วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีนำมาหรือเป็นแนวในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตน

- สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากการศึกษาโดยเน้นเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมทั้งด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

- สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากแรงบันดาลใจอันอาจเกิดจากสื่อใดเป็นการสร้างสรรค์ผลงานจากการบูรณาการแรงบันดาลใจอันอาจเกิดจากสื่อต่างๆ ที่สามารถเป็นแรงกระตุ้นหรือสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากการศึกษาผลงานศิลปะของศิลปินและผลงานศิลปะและพัฒนาจนเกิดความชัดเจนและสะท้อนบุคลิกเฉพาะตนในที่สุด

เนื้อหาและแนวความคิดดังได้กล่าวมาเป็นข้อเสนอแนะและเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์แก่นักศึกษาและผู้สนใจสามารถนำไปพัฒนาเป็นแนวทางในกระบวนการศึกษา และสร้างงานศิลปกรรมของตนเองได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและสำคัญที่สุดเป็นพื้นฐานการค้นหาแนวทางในการสร้างงานศิลปะของแต่ละบุคคล และค้นหาอุปนิสัยอันสะท้อนบุคลิกเฉพาะ และภูมิปัญญาในการนำเสนอผลงานสู่สาธารณชน ผู้การเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการหาคำตอบต่อกระบวนการแสดงออกผ่านงานศิลปกรรม และบันทึกผลการสร้างงานนำสู่การพัฒนาการสร้างผลงานศิลปะ และการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบต่อไป

อ้างอิง

- ชยันต์ ชะอุ่มงาม. 2547. ศิลปกรรมทุนสร้างสรรค์ศิลป์พีระศรี. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
 นภลัย สุวรรณธาดา และคณะ. 2548. การเขียนผลงานวิชาการและบทความ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
 วิรุณ ตั้งเจริญ. 2545. ทักษะศิลปวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สันติศิริ.

